

Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering 2020

Wachttijd en aannemen nieuwe patiënten

1 Inleiding

Eind 2020 is via het Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering (OTP) een steekproef van tandartsen bevroegd over hun werksituatie.¹ Daarbij is onder meer ingegaan op de toegankelijkheid van de tandheelkundige zorg in Nederland. Zo is aan praktijkhoudende tandartsen gevraagd hoe lang in hun praktijk de wachttijden zijn voor een spoedgeval, voor een periodieke controle en voor een niet-spoedeisende behandeling. Daarnaast is geïnformeerd of de praktijk al of niet nieuwe patiënten aanneemt.

2 Wachttijd voor een spoedgeval

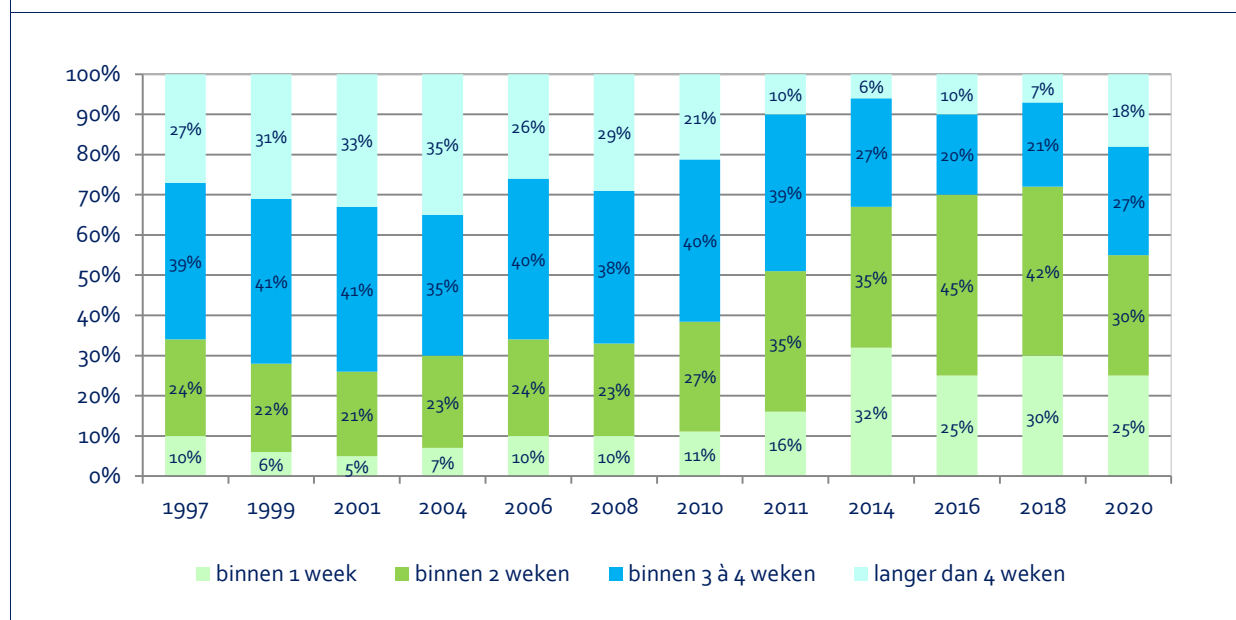
Bij de overgrote meerderheid (93%) van de praktijkhoudende tandartsen konden patiënten in 2020 voor een spoedeisende behandeling nog dezelfde dag terecht. Bij 6% was dat binnen twee dagen en bij 1% binnen drie dagen.

3 Wachttijd voor een periodieke controle

Figuur 1 laat zien dat in 2020 patiënten in de praktijken van 25% van de tandartsen binnen 1 week een afspraak konden maken voor een periodieke controle. Bij 30% kon dat binnen 1 à 2 weken, bij 27% binnen 3 à 4 weken en bij 18% was de wachttijd voor een periodieke controle meer dan 4 weken.

Ter vergelijking: in 2001 konden patiënten bij 26% van de tandartsen binnen 2 weken terecht en in 2018 bij 30%. Zoals de figuur verder laat zien, is de wachttijd vanaf 2008 teruggelopen doordat patiënten in steeds meer praktijken binnen 2 weken terecht konden, maar in 2020 leek de wachttijd weer op te lopen.

Figuur 1 Door praktijkhoudende tandartsen opgegeven termijn waarbinnen patiënten terecht kunnen voor een periodieke controle in de jaren 1997 tot en met 2020

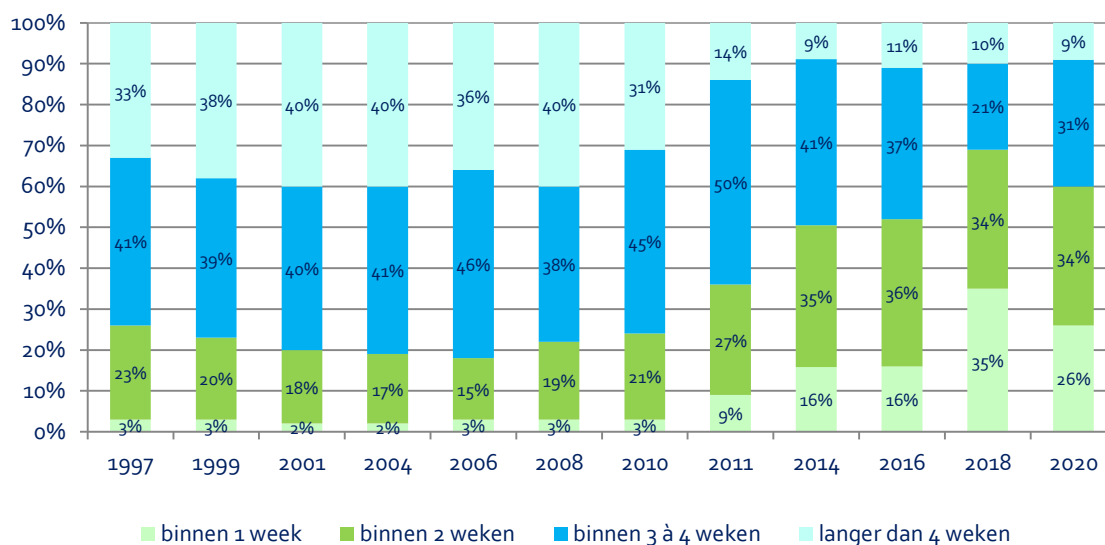

4 Wachttijd voor een niet-spoedeisende behandeling

Zoals figuur 2 laat zien, bedroeg de wachttijd voor een niet-spoedeisende behandeling in 2020 in de praktijken van 26% van de praktijkhoudende tandartsen minder dan 1 week. In de praktijken van 34% was dat 1 tot 2 weken. Ook wat dit betreft was er een duidelijk verschil met eerdere jaren. Met name in de periode 2001 tot en met 2010 was de wachttijd bij veel praktijkhoudende tandartsen naar verhouding beduidend langer.

1 Zie het kader op pagina 4 voor meer informatie over de uitvoering van het onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering (OTP).

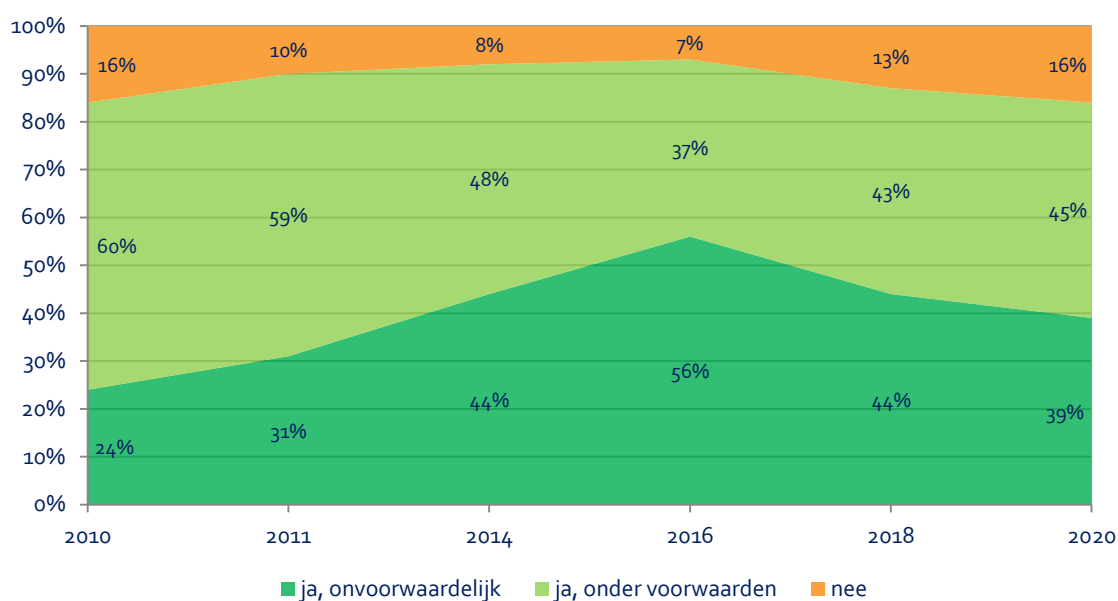
Figuur 2 Door praktijkhoudende tandartsen opgegeven termijn waarbinnen patiënten terecht kunnen voor een niet-spoedeisende behandeling in de jaren 1997 tot en met 2020

5 Aannemen van nieuwe patiënten

In 2020 was de praktijk van 39% van de praktijkhoudende tandartsen onvoorwaardelijk geopend voor nieuwe patiënten (figuur 3). Verder nam 45% van de tandartsen onder bepaalde voorwaarden nieuwe patiënten aan. In de meeste gevallen was dat als de patiënt een gezinsrelatie (80%) of een familierelatie (58%) had met een al ingeschreven patiënt. Van 16% van de tandartsen was de praktijk onvoorwaardelijk gesloten. Zoals de figuur verder laat zien, nam tussen 2010 en 2020 het percentage tandartsen dat geen nieuwe patiënten meer aannam eerst af en daarna weer toe.

Figuur 3 Wel of niet aannemen van nieuwe patiënten door praktijkhoudende tandartsen in de jaren 2010 tot en met 2020

Tabel 1 laat zien dat er in 2020 wel enige regionale verschillen zijn wat betreft het aannemen van nieuwe patiënten. Zo stelt in de provincies Groningen en Utrecht de helft (50%) van de tandartsen geen voorwaarden voor het aannemen van nieuwe patiënten. Daarentegen laten in de provincies Flevoland, Zeeland en Drenthe naar verhouding weinig tandartsen (respectievelijk 0%, 12% en 12%) zonder voorbehoud nieuwe patiënten toe. Hierbij zij overigens opgemerkt dat de verschillen door de betrekkelijk lage aantallen statistisch niet significant zijn.

Tabel 1 Wel of niet aannemen van nieuwe patiënten door praktijkhoudende tandartsen in 2020, naar regio van vestiging

	praktijk gesloten voor nieuwe patiënten	aannemen patiënten onder voorwaarden	onvoorwaardelijk aannemen patiënten	n
Groningen	10%	40%	50%	10
Utrecht	19%	31%	50%	16
Noord-Brabant	16%	36%	48%	31
Noord-Holland	5%	49%	46%	41
Friesland	9%	45%	46%	11
Zuid-Holland	10%	46%	44%	39
Gelderland	21%	43%	36%	42
Limburg	16%	53%	31%	19
Overijssel	21%	58%	21%	19
Drenthe	38%	50%	12%	8
Zeeland	38%	50%	12%	8
Flevoland	33%	67%		3
totaal	16%	45%	39%	247

Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering 2020

Binnen het KNMT-project Peilstations wordt via het Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering (OTP) sinds 1995 periodiek geïnventariseerd op welke wijzen tandartsen in Nederland hun beroep uitoefenen.

Aanvankelijk lag de focus alleen op tandartsen met een eigen praktijk, maar vanaf 2014 zijn ook tandartsen zonder eigen praktijk in het OTP betrokken. Dit doet meer recht aan de toenemende differentiatie in praktijkvormen. Denk bijvoorbeeld aan de opkomst van zogenaamde tandheelkundige ketens, waarvan ook niet-tandartsen (mede)eigenaar kunnen zijn en waarbinnen dan niet-praktijkhoudende tandartsen werken.

Voor deelname aan de dertigste editie van het OTP is in december 2020 een steekproef van 1.382 tandartsen benaderd. Uiteindelijk hebben 557 van hen hieraan gevolg gegeven, door het beantwoorden van vragenlijst (op papier of elektronisch). De 'overall-respons' was daarmee 40%.

Drie van de 557 tandartsen hebben voor twee praktijken een vragenlijst aangeleverd, waardoor uiteindelijk van 560 'werksituaties' informatie is verkregen: 286 vragenlijsten van praktijkhouders, 184 van niet-praktijkhouders en 90 van tandartsen die inmiddels niet meer werkzaam zijn.

In de onderzoeksgroep zijn de leden van de KNMT enigszins oververtegenwoordigd. De gevolgen van deze oververtegenwoordiging mogen worden ingeschat als klein, omdat de groep niet-leden op het gebied van enkele algemene praktijkkenmerken niet significant afwijkt van de groep leden. Voor het overige zijn de verschillen tussen de steekproef en de rest van de populatie niet noemenswaardig groot, waardoor de ondergroepsgroep mag worden beschouwd als een redelijk representatieve afspiegeling van de populatie tandartsen van 67 jaar en jonger met een bekend woon- en/of werkadres in Nederland.

Boer JCL den, Bruers JJM. Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering: Praktijksituatie en werkdruk van praktijkhoudende tandartsen in 2020. Utrecht, KNMT, 2021.

Boer JCL den, Bruers JJM. Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering: Praktijksituatie en werkdruk van niet-praktijkhoudende tandartsen in 2020. Utrecht, KNMT, 2021.

© 2021 KNMT

Alle rechten voorbehouden. Alle auteursrechten ten aanzien van dit document berusten bij de KNMT.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNMT.

Hoewel aan de totstandkoming van dit document de uiterste zorg is besteed, kan de KNMT niet instaan voor eventuele (druk)fouten en onvolledigheden en aanvaardt de KNMT deswege geen aansprakelijkheid.